

Sygnatura akt VI Ka 1227/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **24 stycznia 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Krzysztof Ficek (spr.)

Sędziowie SO Grzegorz Kiepusa

SR del. Małgorzata Peteja-Żak

Protokolant Natalia Skalik-Paś

przy udziale Marka Dutkowskiego

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2014 r.

sprawy **skazanego D. P., syna A. i G.**

ur. (...) w R.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 24 września 2013 r. sygnatura akt VI K 158/13

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że jako podstawę rozstrzygnięcia z punktu 1 przyjmuje art. 91 § 2 kk;
2. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. W. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
4. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego obciążając nimi Skarb Państwa

Sygn. akt VI Ka 1227/13

UZASADNIENIE

Od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 24 września 2013 roku sygn. akt VI K 158/13 apelację wniósł obrońca skazanego D. P.. Zaskarżył wyrok Sądu I instancji w części, tj. w punkcie 1 w zakresie wymiaru kary łącznej orzeczonej wobec skazanego za zbiegające się przestępstwa. Zarzucił zaskarżonemu wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia polegający na nieprawidłowym uznaniu, że w

niniejszej sprawie nie zachodzą podstawy do zastosowania wobec skazanego zasady pełnej absorpcji i w konsekwencji wymierzenie mu kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności.

Podnosząc ten zarzut obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i wymierzenie skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności przy zastosowaniu zasady absorpcji, ewentualnie kary łącznej pozbawienia wolności w niższym wymiarze oraz z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Na wypadek nie podzielenia tego wniosku obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W apelacji obrońca zawarł też wniosek o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym, gdyż nie zostały one zapłacone w całości ani w części.

Sąd Okręgowy stwierdził, co następuje :

Wywiedziona apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wydając wyrok łączny miał w polu widzenia wszystkie dotychczasowe prawomocne skazania D. P.. Prawidłowo ustalił, co nie jest kwestionowane, jeden zbieg przestępstw objętych prawomocnymi wyrokami Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej o sygnaturach VI K 3/09, VI K 1220/08 i VI K 737/10. Nadto bezbłędnie wyznaczył granice wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności i kary łącznej grzywny, a następnie ukształtował kary łączne w sposób, który uwzględnia związek podmiotowo-przedmiotowy łączący zbiegające się przestępstwa.

Ponieważ apelacja odnosi się wyłącznie do rozstrzygnięcia o karze łącznej pozbawienia wolności wystarczy jedynie wskazać, że brak jest podstaw do uznania kary łącznej grzywny z punktu 2 zaskarżonego wyroku za karę rażąco surowo.

Przechodząc do szczegółów apelacji wskazać trzeba, że Sąd odwoławczy w pełni akceptuje stanowisko, że jakkolwiek przy wymiarze kary łącznej dopuszczone jest stosowanie zarówno zasady pełnej kumulacji, jak i zasady pełnej absorpcji, to jednak są to rozstrzygnięcia skrajne, które znajdują zastosowanie w zupełnie wyjątkowych, nietypowych sytuacjach. Całkowitą absorpcję można zastosować albo wtedy, gdy wszystkie czyny wykazują bardzo bliską więź podmiotową i przedmiotową, albo orzeczone za niektóre z czynów kary są tak minimalne, że w żadnym stopniu nie mogłyby rzutować na karę łączną, albo też istnieją jakieś inne szczególne okoliczności dotyczące osoby skazanego (patrz: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2012.03.14, II AKa 51/12, LEX nr 1143438). Z art.86 § 1 kk wynika, że sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy. Ustawodawca określił ogólnie granice kary łącznej, zaś judykatura i doktryna wypracowały kryteria kształtowania jej wysokości. Decydujące przy tym znaczenie ma łączność podmiotowo-przedmiotowa pomiędzy poszczególnymi czynami, a nadto ilość popełnionych przestępstw, ich rodzaj, względ na prewencyjne oddziaływanie kary czy też zachowanie podczas odbywania kary pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy mógł wymierzyć skazanemu karę łączną pozbawienia wolności, biorąc pod uwagę skazania jednostkowe, w graniach od 1 roku i 10 miesięcy do 5 lat i 2 miesięcy. Mając takie granice orzekł karę 3 lat pozbawienia wolności, która już na pierwszy rzut oka wydaje się rozstrzygnięciem bardzo korzystnym dla skazanego i przez to łagodnym. Prawdą jest, że czyny objęte zbiegiem stanowią przestępstwa przeciwko mieniu. Nie można jednak zapominać, że pomiędzy nimi nie zachodzi bliska więź czasowa. Zostały popełnione w styczniu 2008 roku, 13 marca 2006 roku oraz w kwietniu i maju 2009 roku. Ma też rację Sąd Rejonowy, że przestępstwa te zostały popełnione na szkodę różnych pokrzywdzonych i nie były objęte jednym planem działania. Łącznie skazany dopuścił się pięciu przestępstw. Nadto był już uprzednio i następnie karany (czyny nie pozostające w zbiegu opisane w punktach I i V części wstępnej zaskarżonego wyroku). Popełnienie dwóch lub więcej przestępstw jest czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji. W takich okolicznościach nie może mieć decydującego znaczenia pozytywna opinia o skazanym z Aresztu Śledczego w T.. Zachowanie skazanego w czasie odbywania kar za czyny badane przy wymierzaniu kary łącznej, może mieć znaczenie dla wymiaru kary, ale okoliczności tej nie można nadawać nadmiernego znaczenia, przeważającego słuszność kary wynikającą ze stopnia związku zbiegających się przestępstw (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 2012.09.20, II AKa 168/12, KZS 2012/10/39). Dodać trzeba, że z opinii o skazanym wynika pozytywna prognoza penitencjarna a

nie kryminologiczna. Opinię sporządzono pięć miesięcy po tym jak skazany zaczął odbywać karę pozbawienia wolności (k.25-26). Trudno zatem przyjąć, by proces resocjalizacyjny D. P. zakończył się. Dodać jeszcze trzeba, że względ na społeczne oddziaływanie kary wymaga w przypadku wielokrotnie karanego sprawcy stosowania reguły asperacji czy nawet w wyjątkowych sytuacjach zasady kumulacji, a nie żądanej w apelacji zasady absorpcji. Przedstawione powyżej argumenty przemawiają także przeciwko drugiemu wnioskowi apelacji o niższą karę łączną pozbawienia wolności. Jeżeli najwyższa z jednostkowych kar pozbawienia wolności to 1 rok i 10 miesięcy, to żądanie dla D. P. kary 2 lat pozbawienia wolności, to jest maksymalnej kary jaka podlega warunkowemu zawieszeniu, jest oczywiście bezzasadne. Skoro Sąd I instancji orzekł karę 3 lat pozbawienia wolności, a „poruszał się” w granicach 1 rok 10 miesięcy pozbawienia wolności - 5 lat i 2 miesiące pozbawienia wolności, to kara łączna bardziej zbliża się do ustawowego minimum niż maksimum. Trudno zatem uznać, by kara łączna 3 lat pozbawienia wolności była karą surową, a co dopiero surową w stopniu rażącym.

Bez znaczenia dla kształtowania kary łącznej pozbawienia wolności jest okoliczności, że uprzednio kary podlegające łączeniu były orzeczone z warunkowym zawieszeniem ich wykonania. Ważne jest tylko to, co świadczy negatywnie o skazanym, że kary te zostały zarządzone do wykonania i jako kary bezwzględne pozbawienia wolności podlegają łączeniu. Błędny jest zatem pogląd obrony, że Sąd I instancji powinien mieć w polu widzenia uprzednie warunkowe zawieszenie wykonania kar pozbawienia wolności podlegających łączeniu. Nie do przyjęcia jest też i to stanowisko, bez znaczenia dla sprawy wobec orzeczenia 3 lat pozbawienia wolności jako właściwej kary łącznej, że gdyby zastosowano regułę absorpcji, to Sąd byłby zobowiązany warunkowo zawiesić wykonanie takiej kary łącznej pozbawienia wolności. Apelujący błędnie odczytuje przywołane przez siebie orzeczenia Sądu Najwyższego. Przepis art.89 § 1 kk nie przewidywał i nie przewiduje obowiązkowego zawieszenia wykonania kary łącznej. Było i jest to możliwe w razie spełnienia przesłanek przewidzianych w art.69 kk. Pomijając wymiar kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej przez Sąd I instancji, gdyby orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności lub niższą, to i tak, z uwagi na dotychczasową karalność, brak byłoby po stronie skazanego pozytywnej prognozy kryminologicznej, która warunkuje stosowanie instytucji z art.69 kk. Są to jednak rozważania czysto teoretyczne, gdyż art.69 kk nie przewiduje możliwości warunkowego zawieszenia kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności. Co się zaś tyczy przywoływanych w apelacji wypowiedzi Sądu Najwyższego, to dotyczyły one całkiem innej sytuacji, a mianowicie rozstrzygały wątpliwość czy dopuszczalne byłoby przed 8 czerwca 2010 roku oraz po tej dacie, ale w stosunku do czynów popełnionych przed nią, orzeczenie bezwzględnej kary łącznej pozbawienia wolności przy łączeniu kar orzeczonych z warunkowym zawieszeniem wykonania i bez takiego zawieszenia. Sąd Najwyższy rozstrzygnął, że „wykładnia art. 89 § 1 kk w brzmieniu sprzed dnia 8 czerwca 2010 r., nie upoważnia do wymierzenia bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wyroku łącznym, w miejsce tego rodzaju kar orzeczonych z warunkowym zawieszeniem wykonania i bez takiego zawieszenia” (wyrok SN z 2011.11.16, III KK 297/11, LEX nr 1055031). Podkreślić trzeba, że w sprawie taki układ kar się nie pojawił, albowiem wszystkie kary pozbawienia wolności podlegające łączeniu są karami bezwzględnymi.

Podsumowując, brak jest jakichkolwiek podstaw do uznania, że kara łączna pozbawienia wolności orzeczona w punkcie 1 zaskarżonego wyroku została przez Sąd I instancji ukształtowana wbrew obowiązującym zasadom. Kara łączna 3 lat pozbawienia wolności spełnia cele przed nią stawiane i należyte uwzględnia reguły towarzyszące jej wymiarowi.

Pomimo nieuwzględnienia apelacji obrońcy zaskarżony wyrok nie mógł się ostać niezmienny. W postawie prawnej zaskarżonego rozstrzygnięcia błędnie wskazano art.85 kk, zaś art.86 § 1 kk powołano zbędnie. Sąd Rejonowy nie dostrzegł, że połączył kary za ciąg przestępstw (skazanie w sprawie VI K 3/09) i inne przestępstwa. W przypadku łączenia kar za dwa lub więcej ciągów przestępstw lub za ciąg przestępstw oraz inne przestępstwo prawidłową podstawą prawną takiego rozstrzygnięcia jest wyłącznie art.91 § 2 kk. Wadliwe jest wskazanie art.85 kk, który jest wprost przywołany w treści art.91 § 2 kk. W tym zakresie art.91 § 2 kk stanowi normę szczególną. Natomiast zawarte w art.91 § 2 kk sformułowanie „sąd orzeka karę łączną, stosując odpowiednio przepisy tego rozdziału” czyni zbytecznym powoływanie art.86 § 1 kk.

Z tych powodów Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że jako podstawę rozstrzygnięcia z punktu 1 przyjął art.91 § 2 kk, zaś w pozostałej części orzeczenie to utrzymał w mocy. Na rzecz obrońcy zasądził tytułem

nieuiszczonych kosztów obrony udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym kwotę 147,60 złotych. Skazanego, który jest pozbawiony wolności i w zakładzie karnym nie pracuje, zwolnił od ponoszenia wydatków postępowania za II instancję.